

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plene a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 4 septembrie 2019
SUMAR

1.	Declararea deschiderii sesiunii de toamnă. <i>(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova.)</i>	2 – 3
2.	Aprobarea ordinii de zi.	3 – 4
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018 (<i>art. 1, 2, 3 ș.a.</i>). Nr. 155 din 29.07.2019	4 – 5
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Codul fiscal nr. 1163/1997 – art. 103, 104, 123 ș.a.; Codul vamal nr. 1149/2000 – art. 93, 94, 97²</i>). Nr. 83 din 20.06.2019	5 – 7
5.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 48/2019 pentru constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor de fapt și de drept privind tentativa de puci anticonstituțional întreprinsă de Partidul Democrat din Moldova prin intermediul Curții Constituționale și al Procuraturii Generale (<i>art. 1</i>). Nr. 185 din 04.09.2019	7 – 11
6.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind demisia unui deputat în Parlament (<i>Vladimir ȚURCAN</i>). Nr. 183 din 03.09.2019	11 – 12

7.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind demisia unui deputat în Parlament (<i>Victor GAICIUC</i>). Nr. 182 din 03.09.2019	12 – 13
----	---	---------

Ședința începe la ora 15.02.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanîi, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Ion Ceban, Mihail Popșoi și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi deputați,

Să vă ocupați locurile în sală.

În timpul concediului ceva s-a întâmplat cu disciplina. Inclusiv la colegii mei ceva e cu disciplina, nu toți sunt prezenți aici.

Secretariatul mă roagă să așteptăm 5 minute. Da, cei care sunt în ambuteiaje să izbutească să ajungă.

... ședința plenului.

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Doamna Rodica Prisăcaru – șef al Direcției pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Bună ziua.

Vă anunț că la începutul ședinței de astăzi, din totalul celor 97 de deputați, și-au înregistrat prezența 81 de deputați, nu și-au înregistrat prezența 16 deputați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Putem să începem ședința.

Dar vreau să vă anunț, după cum cunoașteți, suntem la începutul sesiunii de toamnă și, respectiv, în mod tradițional la începutul sesiunii trebuie să onorăm Drapelul de Stat al Republicii Moldova și Imnul de Stat al Republicii Moldova. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Se întonează Imnul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc, stimați colegi.

Mai întâi de toate, îmi permiteți să fac câteva anunțuri. Curtea Constituțională, prin Hotărârea sa nr. 17 din 23 august 2019, a validat mandatele de deputat în Parlament a următorilor candidați supleanți:

Ruxanda Glavan – pe lista Partidului Democrat din Moldova. *(Aplauze.)* Bine ați venit.

Serghei Cataranciuc – pe lista Blocului electoral ACUM. *(Aplauze.)* Bine ați venit.

Igor Himici – pe lista Partidului politic „Șor”. *(Aplauze.)* Bine ați venit.

Stimați colegi noi deputați,

Vă salutăm și vă urăm succese în activitatea legislativă.

Stimați colegi,

În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit zilele de naștere colegii noștri deputați: domnul Gaik Vartanean, felicitări *(aplauze)*, domnul Octavian Țicu, din păcate nu este, dar îl felicităm *(aplauze)* și domnul Oleg Sîrbu, de asemenea, felicitări *(aplauze.)* Vă urăm la toți „La mulți ani”.

Stimați colegi,

Astăzi este Ziua profesională a lucrătorilor Serviciului Vamal. Cu această ocazie le adresăm cele mai sincere urări la toți angajații din Serviciul Vamal. Sănătate, prosperitate și realizări frumoase în activitatea de zi cu zi, dar cel mai important să nu uitate nici pentru un minut, nici pentru o secundă că ei stau la straja economică a statului. Stau la straja hotarelor economice ale statului Republica Moldova.

Stimați colegi,

Biroul permanent astăzi s-a întrunit în ședința sa și a propus o ordine de zi care v-a fost distribuită dumneavoastră, dar anterior a fost adoptată Hotărârea Biroului permanent privind începerea ședințelor plenare ale Parlamentului pentru sesiunea aceasta începând cu ziua de astăzi.

Și tot pentru ziua de astăzi Biroul permanent a propus următoarea ordine de zi, care o aveți dumneavoastră distribuită cu toții la mână, sunt cinci subiecte pe ordinea de zi, aceste subiecte sunt mai mult tehnice. De aceea eu aș propune să aprobăm această ordine de zi, dacă nu sunt alte opinii și propuneri.

Astăzi, de la bun început, vreau să vă rog noi să aprobăm această ordine de zi, să muncim astăzi pe această ordine de zi, iar ulterior toate comisiile parlamentare se întrunesc și pregătesc următoarea ședință plenară a plenului Parlamentului cu o ordine de zi în deplină măsură. Ședințele, haideți să revenim la normalitate, încă o dată repet, joia și vinerea. De acord?

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi aprobată această ordine de zi, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Mulțumesc.

Ordinea de zi este aprobată.

Stimați colegi,

Purcedem la examinarea ordinii de zi. A fost necesitatea de a fi votat în lectură finală **proiectul nr. 155 din 29 iulie 2019, proiectul privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019.**

Rog Comisia economie, buget și finanțe.

Domnul Munteanu,

Vă rog la tribună.

Domnul Igor Munteanu:

Stimată doamnă Președinte,

Distinși colegi,

Vreau să menționez de la început că această votare suplimentară a Legii nr. 155 a fost necesară pentru a face niște analize suplimentare la textul legii și pentru precizări suplimentare la varianta textuală a legii, pentru că existau anumite întrebări.

Comisia economie, buget și finanțe s-a întrunit astăzi la ora 11.00, a luat în considerare toate observațiile și clarificările necesare și putem prezenta un raport asupra variantei finale în lectură finală a Legii nr. 155.

Am examinat proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018 pentru lectură finală. În scop de concretizare, suplimentar la raportul Comisiei economie, buget și finanțe nr. 178 din 15.08.2019, comisia a comunicat următoarele. Propunerea de la articolul I punctul 3 (propunerea de modificare a articolului 3, litera a), liniuța a treia) cifrele deja n-o să le mai citesc, probabil că toată lumea a avut posibilitatea să le studieze. Putem spune, însă, că în această variantă de lectură finală proiectul reflectă și viziunea tuturor deputaților din Parlament, și propunerile Ministerului Finanțelor al Guvernului Republicii Moldova.

Deci propun în final ca textul... comisia propune proiectul de Lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018 spre examinare și adoptare în lectură finală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule președinte.

Stimați colegi,
Este lectură finală.

Cine este pentru a fi adoptat proiectul, inițiativa nr. 155 din 29 iulie 2019 în lectură finală, rog să votați.

Și numărătorii,
Vă rog rezultatele.
Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr. 1 – 25.

Doamna Zinaida Greceanîi:
– 25.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:
– 6.

Doamna Zinaida Greceanîi:
– 6.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:
– 23.

Cu 54 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectură finală și definitivă.

Stimați colegi,

Al doilea proiect din ordinea de zi este inițiativa, de asemenea, pentru lectură finală, sub nr. 83 din 20 iunie 2019.

Rog, de asemenea, comisia.

Domnule Munteanu,

La tribună.

Domnul Igor Munteanu:

Doamnă Președinte,

Distinși colegi,

De asemenea, astăzi, la ora 11, am discutat încă o dată, pentru lectură finală, Legea nr. 83 din 20 iunie 2019.

Vreau să aduc aminte tuturor deputaților că este vorba de un amendament suplimentar, care a fost transmis în ultima zi a ședinței din sesiunea de primăvară–vară de către deputatul Litvinenco, a fost votat în a doua lectură.

Nu avea, însă, un aviz din partea Guvernului. Acest aviz al Guvernului a parvenit. Respectiv, toate elementele constitutive pentru lectură finală sunt întrunite.

Proiectul de lege prevede modificarea Codului fiscal și a Codului vamal și are ca scop anularea facilităților fiscale și vamale pentru magazinele, barurile și restaurantele ce activează în regim duty-free, amplasate la intrarea în țară, la punctele internaționale de trecere a frontierei de stat, precum și cele aflate pe teritoriul temporar necontrolat de către organele constituționale ale Republicii Moldova.

Prin acest proiect de lege, se propune anularea scutirii de TVA, fără drept de deducere și acciză la importul produselor petroliere de la pozițiile tarifare, comercializarea ulterioară a acestora în zona de control vamal, destinate aprovizionării la ieșirea din țară, în limitele capacității rezervorului mijlocului de transport.

Proiectul de lege a fost prezentat spre examinare în lectura a doua în ședința plenară, conform raportului Comisiei economie, buget și finanțe nr. 6/174 din 14.08.2019, luând în considerare obiecțiile și propunerile Guvernului Republicii Moldova.

În cadrul examinării proiectului de lege în ședința plenară, domnul Sergiu Litvinenco a propus acest amendament la articolul 6 din proiect, acesta din urmă fiind susținut de Parlament.

Având în vedere faptul că amendamentul sus-menționat prevedea extinderea acțiunii normelor privind facilitățile fiscale unor categorii de mărfuri, a fost necesară avizarea acestui amendament din partea Guvernului Republicii Moldova, respectându-se prevederile articolului 131 alineatul (4) din Constituție, care prevede că orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

Totodată, obligativitatea existenței avizului Guvernului este prevăzută și de articolul 58 din Regulamentul Parlamentului. Astfel, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 427/2019, amendamentul domnului Sergiu Litvinenco a fost avizat pozitiv, fiind expus în altă redacție.

Pornind de la cele menționate, comisia propune proiectul de lege Parlamentului spre examinare și adoptare în lectură finală.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumim, domnule președinte.

Stimați colegi,

Se supune votului pentru a fi adoptat în lectură finală inițiativa legislativă înregistrată sub nr. 83 din 20 iunie 2019.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Și numărătorii,

Vă rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 25.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 25.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 6.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 54 de voturi, proiectul este adoptat în lectură finală.

Stimați colegi,

Următorul proiect care se supune examinării este proiectul înregistrat sub nr. 185 din 4 septembrie 2019.

Autorul – domnul Litvinenco.

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Este un proiect simplu, este o modificare în Hotărârea Parlamentului nr. 48/2019 pentru constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor de fapt și de drept privind tentativa de puci anticonstituțional întreprinsă de Partidul Democrat din Moldova prin intermediul Curții Constituționale și al Procuraturii Generale.

Esența acestuia este că președinte al acestei Comisii urmează a fi desemnat domnul Mihail Popșoi și vicepreședinte urmează a fi desemnat

domnul Vasile Bolea, având în vedere că în continuare urmează să examinăm cererea de demisie a domnului Vladimir Țurcan, care a fost desemnat, inițial, în calitate de președinte al acestei Comisii parlamentare de anchetă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule autor.

Întrebări?

Este o procedură tehnică.

Vă rog, din partea comisiei, raportul comisiei.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Prezint și raportul comisiei.

Comisia a examinat acest proiect în dimineața acestei zile.

Prin acest proiect, se propune modificarea articolului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 48/2019, astfel încât președinte al Comisiei de anchetă să fie numit domnul Mihail Popșoi, iar vicepreședinte al Comisiei să fie desemnat domnul Vasile Bolea.

Conform prevederilor articolului 35 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului, persoanele propuse în calitate de membri ai Comisiei vor face, în ședință plenară a Parlamentului, o declarație cu privire la lipsa conflictului de interese dintre exercitarea atribuțiilor în cadrul Comisiei și interesele lor personale și vor depune declarația de interese personale.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, cu votul unanim, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 185 din 4 septembrie 2019.

Mulțumesc.

Și cred că, înainte de a fi votat, domnul Bolea, care se desemnează în calitate de membru și, totodată, vicepreședinte, urmează să declare lipsa conflictului de interese între, mă rog, această Comisie și interesele sale personale. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Vă rog, conectați microfonul domnului Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Declar că nu am nici un conflict de interese sau alte interese, care ar rezulta din prevederile legislației în vigoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Alte întrebări nu sunt.

Se propune pentru a fi aprobată...

Da, domnule Sîrbu,

Vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Am vrut să întreb raportorul cu privire la membrii în cauză. Am aflat că unii din acești membri au fost invitați în calitate de martori sau nu știu care calitate procesuală la Procuratură pentru a depune anumite explicații, legat de acest caz de intimidare a opoziției politice.

În acest caz, nu întrevedeți dumneavoastră un conflict de interese, atunci când o persoană, care este martor într-un dosar fabricat la Procuratură, este și membru al unei comisii parlamentare care are drept scop intimidarea opoziției parlamentare? Și dacă nu, atunci să declare clar: este sau nu acest conflict de interese.

Eu văd un conflict, atunci când depui mărturii la Procuratură, pe de o parte, iar pe de altă parte, faci parte dintr-o comisie parlamentară.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă rog, răspunsul.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Nu există conflict de interese.

Și ceea ce-ați menționat dumneavoastră, intimidarea opoziției, sunt aberații. Nu există nici un fel de intimidare a opoziției.

Obiectul activității acestei comisii este să prezinte cetățenilor un tablou amplu și cronologic în raport cu ceea ce s-a întâmplat în acele zile de 8–14 iunie, atunci când Partidul Democrat a încercat o tentativă de puci anticonstituțional, într-un final, nereușit. Și această comisie urmează să ne prezinte nouă tot ce s-a întâmplat și... fiecare din exponenții aceluși partid... acestui partid, care erau atunci la guvernare, ce-au întreprins și ce n-au întreprins și în ce măsură au respectat legea, atunci când au făcut ceva... au scris, de exemplu, o hotărâre, o decizie sau un aviz al Curții Constituționale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Dacă tot m-ați provocat, domnule Litvinenco, probabil, dumneavoastră personal nu credeți în ceea ce spuneți. Am văzut după ochi și după zâmbetul foarte-foarte ironic al dumneavoastră.

Nu spuneți... spuneți că nu intimidați opoziția, pe când, la finalul răspunsului dumneavoastră, deja dați și rechizitoriu, și acuzați Partidul Democrat.

Dacă vreți să demonstrați că pretindeți că sunteți obiectivi în tot ceea ce faceți și vreți să aflați adevărul ce s-a întâmplat în acea perioadă, atunci, cel puțin, trebuie să schimbați denumirea acestei comisii și să spuneți: privind elucidarea circumstanțelor evenimentelor din data de 7–14 iunie. Atunci, cel puțin, v-am fi crezut și poate chiar și participam și noi la această comisie. Dar atunci când în denumirea comisiei și în răspunsul dumneavoastră, și în toate intervențiile, începând de aici și terminând cu toate radiourile și televiziunile, acuzați un partid și membrii, și opoziția, atunci să știți că nu veți fi credibili niciodată, dar dacă tot Procuratura încearcă să caute probe neexistente în acest caz, atunci lăsați Procuratura să se clarifice.

Dar dacă comisia vrea să devină o comisie obiectivă, atunci vă propun un amendament chiar astăzi dacă tot facem modificări, să schimbăm denumirea acestei comisii: Comisie parlamentară pentru elucidarea circumstanțelor evenimentelor din 7–14 iunie.

Și chiar rog, doamnă Președinte, să puneți la vot acest amendament.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi...

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Domnule deputat,

Noi facem o modificare a membrilor comisiei, noi nu schimbăm hotărârea însăși, noi nu ne-am propus ca scop. Completăm această comisie, comisia își face treaba până la capăt și pe urmă dăm și toate celelalte aprecieri.

Mulțumesc mult pentru înțelegere.

Domnule președinte,

Alte întrebări nu mai aveți.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea modificărilor inițiativei sub nr. 185 din 4 septembrie 2019.

Cine este pentru adoptarea acestei hotărâri, vă rog să votați. Majoritatea celor prezenți.

Mulțumesc.

Hotărârea este adoptată.

Următorul proiect de Hotărâre privind demisia unui deputat în Parlament.

Domnul Vasile Bolea.

Hotărârea nr. 183. Proiectul de Hotărâre nr. 183.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Hotărâre nr. 183 privind demisia unui deputat în Parlament. Este vorba despre colegul nostru Vladimir Țurcan, care la data de 16 august a fost ales într-o altă funcție incompatibilă cu statutul deputatului. Dumnealui și-a depus cererea de demisie, de aceea proiectul de hotărâre este unul tehnic, trebuie să luăm act de cererea de demisie a deputatului Vladimir Țurcan și să declarăm vacant mandatul de deputat în Parlament.

Mulțumesc.

Îmi cer scuze, doamnă Președinte, și dacă nu sunt întrebări ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stați puțin, este și raportul comisiei.

Din partea comisiei, cine?

Domnul Vasile Bolea:

Eu asta și vroiam să spun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă nu este împotrivă domnul președinte al comisiei să dau citire și raportului.

Stimați colegi,

Se prezintă raportul asupra proiectului de Hotărâre a Parlamentului privind demisia unui deputat în Parlament. Comisia juridică, numiri și

imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind demisia unui deputat în Parlament și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de hotărâre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a domnului Vladimir Țurcan, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, și declararea mandatului de deputat vacant.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, au decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 183 din 3 septembrie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi adoptat proiectul de Hotărâre nr. 183 din 3 septembrie 2019, rog să votați.

Mulțumesc.

Majoritatea celor prezenți.

Și următorul proiect, tot domnul Bolea, de asemenea, nr. 182.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Vă prezint proiectul de Hotărâre, înregistrat sub nr. 182 din 3 septembrie 2019, privind demisia unui deputat în Parlament. Este vorba despre colegul nostru domnul Victor Gaiciuc, care a depus cerere din inițiativă proprie. De aceea se propune, de asemenea, să luăm act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Victor Gaiciuc și să declarăm vacant un mandat de deputat în Parlament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Și raportul comisiei, dacă, de asemenea, tot așa ați convenit din partea comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind demisia unui deputat în Parlament și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de hotărâre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a deputatului Victor Gaiciuc, ales din partea Partidului Socialiștilor, și declararea mandatului de deputat vacant.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, au decis să propună Parlamentului spre dezbateră, spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 182 din 3 septembrie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebări nu sunt.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi adoptat proiectul Hotărârii sub nr. 182 din 3 septembrie 2019, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Domnule Gaiciuc,

Vă urăm succese în noua funcție. Nouă, sigur că, ne pare rău că ne părăsiți din Parlament, dar toate lucrurile se mai întorc, mai revin la inițial, de aceea vă urăm mult succes pe viitor în cariera dumneavoastră profesională. *(Aplauze.)*

Stimați colegi,

În acest mod, ordinea de zi pentru ședința de astăzi este epuizată.

Vă zic la revedere.

Vă urez succese în activitatea dumneavoastră în comisiile parlamentare. Rog să examinați complet toată ordinea de zi și foarte eficient.

Da, astăzi am muncit foarte eficient. Mi-aș dori toate ședințele plenare să fie asemenea eficiente.

La revedere.

Ședința s-a încheiat la ora 15.32.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.